

Anna Bera

Uniwersytet Szczeciński

SYTUACJA NA GLOBALNYM RYNKU UBEZPIECZEŃ W LATACH 2003-2006

1. Wstęp

W 2006 r. światowa wielkość składki brutto zainkasowanej przez ubezpieczycieli wyniosła 3723 mld USD, z czego 2209 mld USD składki zainkasowali ubezpieczyciele życiowi, natomiast 1514 mld USD przypadło na ubezpieczycieli majątkowych [Sol Baez, Staib 2007, s. 3]. Wielkość składki w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła realnie o 5% i odpowiednio o 7,7% w ubezpieczeniach życiowych i 1,5% w ubezpieczeniach majątkowych (tab. 1). Pozytywne tendencje na rynku światowym o charakterze makroekonomicznym, wzrost gospodarczy, hossa na rynku kapitałowym w Europie oraz zwalnająca tempa inflacja znalazły odbicie w dobrych wynikach ubezpieczycieli.

Tabela 1. Realny wzrost składki na rynku światowym ubezpieczycieli w 2006 r.

Kraje	Ubezpieczenia	
	życiowe	majątkowe
Kraje uprzemysłowione	6,6%	0,6%
Rynki wschodzące*	21,1%	10,8%
Razem	7,7%	1,5%

* Ameryka Łacińska, Europa Środkowa i Wschodnia, Afryka Północna i Centralna (bez Izraela), część Turcji.

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 3]

Zdecydowanie większy realny wzrost w przypisie składki w 2006 r. zanotowali ubezpieczyciele życiowi, a zwłaszcza te zakłady ubezpieczeniowe, które posiadają swoje przedstawicielstwa w krajach zaliczanych do rynków wschodzących (*emerging markets*). Wśród głównych czynników mających wpływ na tak duży wzrost w przypisie składki wymienia się przede wszystkim obniżenie wysokości opłat pobieranych przez ubezpieczycieli. Z kolei w ubezpieczeniach majątkowych widoczna jest spora różnica we wzroście przypisu składki między grupą krajów uprzemysłowionych a krajami zaliczanymi

do rynków wschodzących. Faktorami dynamizującymi przypis składki w tej grupie ubezpieczeń są ubezpieczenia komunikacyjne i ubezpieczenia chorobowe. Na rynek ubezpieczeń na rynkach wschodzących pozytywnie wpływa odnotowywany tu wzrost gospodarczy (+3,9% w 2006 r.), rozwój przemysłu i rynków finansowych [Sol Baez, Wong 2007, s. 5]. Nie bez znaczenia pozostaje też liberalizacja i umiędzynarodowienie rynków, co stanowi bodziec do podnoszenia konkurencyjności i modyfikowania przez ubezpieczycieli istniejącej oferty produktowej [Michalski 2007] oraz dostosowywanie jej do oczekiwań klientów, co pozwala na większą dynamikę składki przypisanej brutto.

2. Wybrane dane liczbowe charakteryzujące światowy rynek ubezpieczycieli

Koncentracja globalnego rynku ubezpieczeniowego skupia się przede wszystkim w Europie Zachodniej oraz Ameryce Północnej, rośnie również dość szybko znaczenie rynku ubezpieczeniowego w Japonii. Udział tych trzech rynków w 2006 r. stanowił już 90% światowego rynku ubezpieczeń (w 2005 r. 85%). Na kraje uprzemysłowione przypadło w 2006 r. aż 91,05% rynku globalnego, z kolei udział rynków wschodzących wyniósł 8,95%. Szczegółowe dane liczbowe opisujące rynek ubezpieczycieli zaprezentowano w tab. 2.

Tabela 2. Globalna wielkość składki brutto według regionów w latach 2003-2006

Region	Wielkość składki (w mln USD)				Udział w rynku światowym (w %)	Udział (w) składki w relacji do PKB	Wielkość składki na mieszkańca (w USD)
	2003	2004	2005	2006	2006	2006	2006
Ameryka	1 158 986	1 228 539	1 280 234	1 329 729	35,71	7,61	1486,3
Ameryka Północna	1 116 897	1 179 226	1 221 635	1 258 301	33,79	8,67	3804,0
Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	42 089	49 313	58 599	71 428	1,92	2,42	126,7
Europa	1 035 838	1 206 191	1 287 920	1 484 881	39,88	8,27	1745,7
Europa Zachodnia	1 001 374	1 163 643	1 241 107	1 428 806	38,37	9,04	2829,5
Europa Środkowa i Wschodnia	34 464	42 548	46 812	56 075	1,51	2,73	171,6
Azja	684 970	738 918	759 779	800 819	21,51	6,63	205,0
Japonia	472 820	494 735	476 481	643 621	17,29	10,74	3033,0
Azja Południowa i Wschodnia	199 149	229 690	266 968	138 297	3,71	2,95	40,9
Azja Środkowa i Centralna	13 002	14 492	16 330	18 901	0,51	1,37	62,5
Afryka	32 461	36 422	40 025	49 667	1,33	4,77	53,6
Oceania	46 103	54 088	57 756	58 316	1,57	6,7	1787,3
Świat	2 958 359	3 264 158	3 425 714	3 723 412	100	7,52	554,8
Kraje uprzemysłowione	2 637 194	2 894 193	2 998 694	3 390 180	91,05	9,18	3362,2
Rynki wschodzące	321 165	369 965	427 020	333 231	8,95	2,69	59,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Enz 2006, s. 33; Sol Baez, Staib 2007, s. 33].

Dla ubezpieczycieli życiowych największym rynkiem pod względem zainkasowanej składki brutto jest Europa Zachodnia, której udział w globalnym rynku w 2006 r. wyniósł 41,89% (w 2005 r. 38,45%). Następnym co do wielkości rynkiem jest Ameryka Północna z udziałem 25,93% (w 2005 r. 27,94%) oraz Japonia z udziałem 22,67% (w 2005 r. 19,05%). Szczegółowe dane liczbowe opisujące rynek ubezpieczycieli życiowych zaprezentowano w tab. 3.

Tabela 3. Globalna wielkość składki brutto ubezpieczycieli życiowych według regionów w latach 2003-2006

Region	Wielkość składki (w mln USD)				Udział w rynku światowym (w %)	Udział (w %) składki w relacji do PKB	Wielkość składki na mieszkańca (w USD)
	2003	2004	2005	2006	2006	2006	2006
Ameryka	521 636	551 432	574 793	601 784	27,24	3,44	672,6
Ameryka Północna	505 399	531 317	551 530	572 860	25,93	3,95	1731,8
Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	16 236	20 116	23 263	28 923	1,31	0,98	51,3
Europa	597 830	705 096	769 337	940 586	42,57	5,30	1119,6
Europa Zachodnia	586 791	693 968	758 846	927 431	41,89	5,95	1862,9
Europa Środkowa i Wschodnia	11 039	11 128	10 491	13 154	0,60	0,64	40,3
Azja	518 051	558 334	573 239	500 871	27,26	5,00	154,6
Japonia	371 831	389 843	375 958	96 627	22,67	8,38	2368,4
Azja Południowa i Wschodnia	142 455	164 464	192 882	4 769	4,37	2,06	28,6
Azja Środkowa i Centralna	3765	4027	4400	35 468	0,22	0,34	15,8
Afryka	23 269	25 231	27 795	35 468	1,61	3,40	38,3
Oceania	21 957	26 543	28 539	29 214	1,32	3,36	896,3
Świat	1 682 743	1 866 636	1 973 703	2 209 317	100	4,48	330,6
Kraje uprzemysłowione	1 485 979	1 644 010	1 717 378	2 033 051	92,02	5,53	2026,0
Rynki wschodzące	1 967 64	222 626	256 325	176 266	7,98	1,42	31,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Enz 2006, s. 33; Sol Baez, Staib 2007, s. 33].

Dla ubezpieczycieli majątkowych dominującym rynkiem pod względem zainkasowanej składki brutto jest Ameryka Północna, której udział w rynku globalnym wyniósł w 2006 r. 48,08% (2005 r. 46,15%), następnie Europa Zachodnia z udziałem 33,11% (2005 r. 33,21%), natomiast na trzeciej pozycji, już ze znacznie mniejszym udziałem, bo 9,43%, znalazła się Japonia (2005 r. 6,92%). Szczegółowe dane liczbowe opisujące rynek ubezpieczycieli majątkowych zaprezentowano w tab. 4.

Tabela 4. Globalna wielkość składki brutto ubezpieczycieli majątkowych według regionów w latach 2003-2006

Region	Wielkość składki (w mln USD)				Udział w rynku światowym (w %)	Udział (w %) składki w relacji do PKB	Wielkość składki na mieszkańca (w USD)
	2003	2004	2005	2006	2006	2006	2006
Ameryka	637 351	677 107	705 441	727 945	48,08	4,17	813,6
Ameryka Północna	611 498	647 910	670 105	685 440	45,27	4,72	2072,2
Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie	25 853	29 197	35 336	42 505	2,81	1,44	75,4
Europa	438 008	501 095	518 583	544 295	35,95	2,97	626,0
Europa Zachodnia	414 583	469 675	482 261	501 374	33,11	3,09	966,6
Europa Środkowa i Wschodnia	23 425	31 420	36 322	42 920	2,83	2,09	131,4
Azja	166 920	180 584	186 540	198 553	13,11	1,63	50,4
Japonia	100 989	104 892	100 523	142 750	9,43	2,35	664,6
Azja Południowa i Wschodnia	56 694	65 227	74 086	41 670	2,75	0,89	12,3
Azja Środkowa i Centralna	9237	10 465	11 930	14 133	0,93	1,02	46,8
Afryka	9192	11 192	12 230	14 200	0,94	1,36	15,3
Oceania	24 145	27 545	29 217	29 102	1,92	3,34	891,0
Świat	1 275 616	1 397 522	1 452 011	1 514 094	100	3,04	224,2
Kraje uprzemysłowione	1 151 215	1 250 183	1 281 316	1 357 129	89,63	3,65	1336,2
Rynki wschodzące	124 401	147 339	170 694	156 965	10,37	1,27	28,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Enz 2006, s. 33; Sol Baez, Staib 2007, s. 33].

3. Wartość składki zainkasowanej przez ubezpieczycieli na poszczególnych rynkach

Ważnym rynkiem dla ubezpieczycieli jest rynek europejski, przy czym największy przypis składki mają kraje Europy Zachodniej. Dużą dynamikę wykazują nowe kraje członkowskie Unii Europejskiej, są one bowiem postrzegane przez ubezpieczycieli jako rynki, na których możliwa jest szybka penetracja przekładająca się na dynamiczny wzrost w przypisie składki. Największy wzrost w krajach „starej piętnastki” ubezpieczyciele zanotowali na rynku w Liechtensteinie. Natomiast największy wzrost w przypisie składki wśród nowych krajów członkowskich odnotowano na Litwie oraz w Polsce. W tab. 5 przedstawiono wielkość składki przypadającej na poszczególne kraje w Europie w latach 2003-2006.

Tabela 5. Wielkość składki w Europie w latach 2003-2006

Europa/Kraje	Waluta	Wielkość składki (w milionach lokalnej waluty)			
		2003	2004	2005	2006
Wielka Brytania	GBP	158 418	159 515	164 965	227 020
Francja	EUR	145 089	160 726	178 803	199 900
Niemcy	EUR	150 046	153 447	158 712	162 869
Włochy	EUR	99 136	103 261	111 998	110 424
Hiszpania	EUR	41 699	45 036	48 498	52 404
Holandia	EUR	45 972	48 185	49 141	49 901
Irlandia	EUR	21 624	22 643	bd	bd
Szwajcaria	CHF	53 632	52 455	51 140	52 318
Belgia	EUR	29 087	31 816	37 329	30 169
Szwecja	SEK	174 622	178 834	207 065	215 134
Dania	DKK	113 252	119 387	125 542	138 332
Rosja	RUB	432 400	471 558	490 600	602 100
Austria	EUR	13 129	13 975	15 205	15 581
Finlandia	EUR	12 690	13 146	14 238	15 374
Portugalia	EUR	9 626	10 546	13 430	bd
Luksemburg	EUR	7 213	8 900	bd	13 123
Norwegia	NOK	81 598	93 741	103 878	104 203
Polska	PLN	24 335	27 181	30 548	34 072
Turcja	TRY	4 974	6 600	7 687	9 459
Grecja	EUR	3 235	3 624	bd	4 333
Liechtenstein	CHF	bd	2 527	4 151	6 750
Czechy	CZK	105 940	112 575	116 797	119 857
Węgry	HUF	549 258	585 443	671 234	797 175
Ukraina	UAH	9 135	19 431	12 647	13 830
Słowenia	SIT	bd	1 454	1 549	1 725
Rumunia	ROL	2 642	3 444	4 397	5 741
Słowacja	SKK	41 811	47 956	52 735	bd
Chorwacja	HRK	6 067	6 627	7 436	8 191
Bułgaria	BGN	666	834	1 069	1 207
Cypr	CYP	294	305	bd	352
Serbia	RSD	25 033	22 636	34 690	38 329
Litwa	LTL	813	916	1 044	1 448
Islandia	ISK	26 882	26 306	26 719	28 354
Estonia	EEK	2 636	3 173	3 962	4 677

Skrót: bd oznacza brak danych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Enz 2006, s. 33; Sol Baez, Staib 2007, s. 33].

Europa Zachodnia

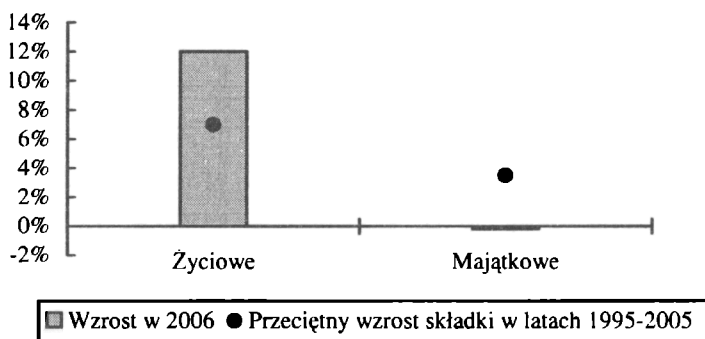
W Europie Zachodniej ubezpieczyciele życiowi odnotowali w 2006 r. realny wzrost w przypisie składki – o 12% względem 2005 r. (w 2005 r. +7,5%). Pozytywne tendencje na rynku kapitałowym ożywiły zainteresowanie produktami ubezpieczeń życiowych. Ubezpieczyciele życiowi działający w Europie odnotowali największy kryzys w latach 2001-2003 (przyczyny upatrywano w zmniejszającym się kapita-

le własnym zakładów ubezpieczeń, problemach inwestycyjnych itp.) Największy wzrost w 2006 r. miał miejsce w Wielkiej Brytanii, Niemczech i Francji.

Tabela 6. Europa Zachodnia – wartość składki w 2006 r.

Ubezpieczenia	W mld USD	Udział w rynku światowym
Życiowe	927	42%
Majątkowe	501	33,1%

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 18, 33].

Rys. 1. Realny wzrost składki w Europie Zachodniej w 2006 r.

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 18, 33].

Ubezpieczyciele majątkowi w Europie Zachodniej odnotowali w 2006 r. spadek w przypisie składki o 0,2% względem 2005 r. (2005 r. +0,6%). Na ważnych dla ubezpieczycieli rynkach, tj. we Francji i Hiszpanii, zanotowano stagnację i spadek składki spowodowany niższym, niż się spodziewano, przypisem składki w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych. We Włoszech zmniejszył się znacznie przypis składki w grupie ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej.

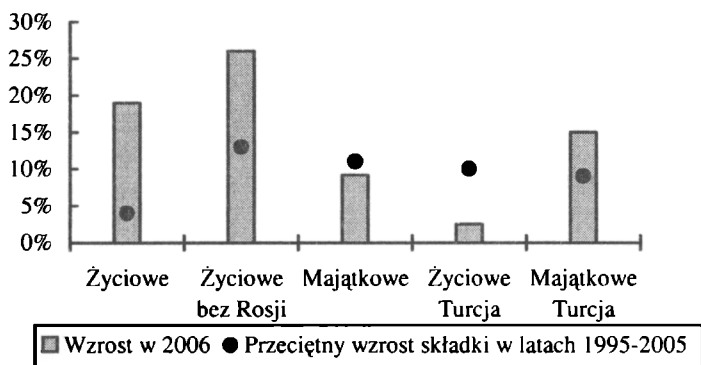
Europa Środkowa i Wschodnia z Turcją

W Europie Środkowej i Wschodniej przypis składki w ubezpieczeniach życiowych wzrósł w 2006 r. o 19% względem roku poprzedniego (2005 r. 15%). Największy wzrost zanotowano na rynku ubezpieczeniowym w Polsce (+39%), na Węgrzech (+32%) oraz na Słowacji (+14%). Tak znaczny wzrost jest efektem przede wszystkim dużego zainteresowania klientów ubezpieczeniami łączonymi z funduszami inwestycyjnymi.

Tabela 7. Europa Środkowa i Wschodnia z Turcją – wartość składki w 2006 r.

Ubezpieczenia	W mld USD	Udział w rynku światowym
Życiowe	13	0,6%
Majątkowe	43	2,8%

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 26].

Rys. 2. Realny wzrost składki w Europie Środkowej i Wschodniej z Turcją w 2006 r.

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 26].

Ubezpieczyciele majątkowi zanotowali wzrost w przypisie składki o ok. 2,8% (2005 r. 2,4%). Największy wzrost odnotowano w Polsce – wyniósł on 4,9%, na Węgrzech o 0,8%, natomiast spadek składki o ok. 2% zanotowali ubezpieczyciele na rynku w Czechach.

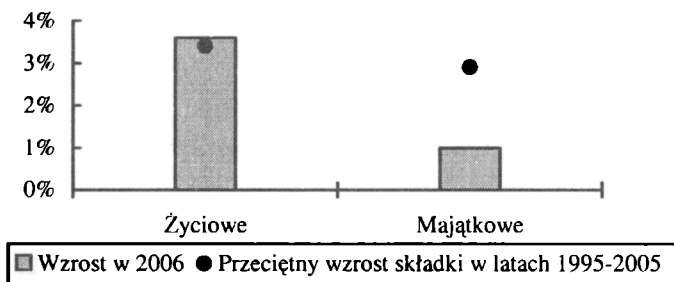
Ameryka Północna

Po dość słabym roku 2005, w którym nie odnotowano żadnego wzrostu, w 2006 r. ubezpieczyciele osiągnęli wzrost w przypisie składki o 3,6%. Umożliwiły to pozytywne nastroje inwestycyjne, modyfikacja produktowa oraz obniżenie ryzyka ubezpieczycieli. Firmy ubezpieczeniowe z Kanady zanotowały wzrost zdecydowanie większy, wynoszący 6,7%.

Tabela 8. Ameryka Północna – wartość składki w 2006 r.

Ubezpieczenia	W mld USD	Udział w rynku światowym
Życiowe	573	25,9%
Majątkowe	685	45,3%

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 17].

Rys. 3. Realny wzrost składki w Ameryce Północnej w 2006 r.

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 17].

Z kolei ubezpieczyciele majątkowi zanotowali w 2006 r. wzrost składki o 1%, po notowanych spadkach w latach poprzednich. Unormowała się bowiem sytuacja w sprzedaży produktów asekurujących ryzyko żywiołów (wskaźnik szkodowości wyniósł w 2005 r. 95%, wobec ubiegłorocznego wynoszącego 90%).

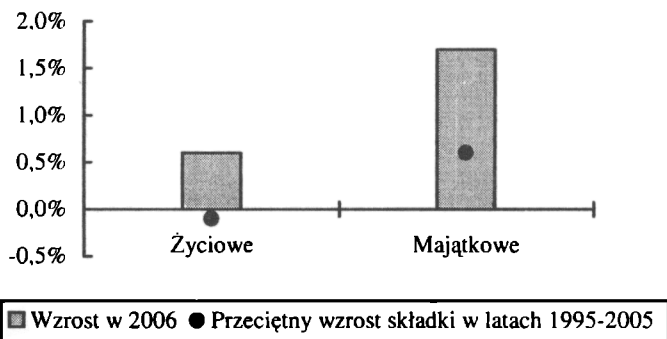
Japonia i nowe uprzemysłowione kraje azjatyckie

W Japonii ubezpieczyciele życiowi zanotowali w 2006 r. spadek składki o 2% (główną przyczynę spadku upatruje się w prywatyzacji systemu ubezpieczeń pocztowych – Kampo), w pozostałych krajach azjatyckich miał miejsce wzrost w przypisie składki, tj. w Korei Południowej 8,9%, Hongkongu 16%, Singapurze 2%. Ubezpieczyciele majątkowi w Japonii wykazali spadek o 0,3%.

Tabela 9. Japonia i nowe uprzemysłowione kraje azjatyckie – wartość składki w 2006 r.

Ubezpieczenia	W mld USD	Udział w rynku światowym
Życiowe	501	22,7%
Majątkowe	143	9,7%

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 19].

Rys. 4. Realny wzrost składki w Japonii i nowych uprzemysłowionych krajach azjatyckich w 2006 r.
Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 19].

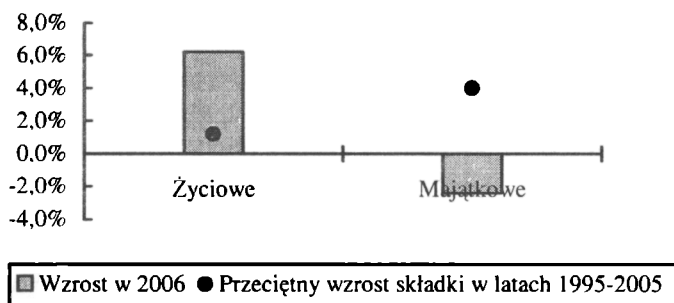
Oceania

Po nieznacznejwyżce w przypisie składki w 2005 r., która wyniosła 1%, ubezpieczyciele życiowi zanotowali w 2006 r. zdecydowanie większy wzrost, wynoszący 6,2%. W zakresie ubezpieczeń majątkowych ubezpieczyciele odnotowali spadek składki, wynoszący 2,4% (2005 r. +0,7%).

Tabela 10. Oceania – wartość składki w 2006 r.

Ubezpieczenia	W mld USD	Udział w rynku światowym
Życiowe	29	1,3%
Majątkowe	29	1,9%

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 20].

Rys. 5. Realny wzrost składki w Oceanii w 2006 r.

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 20].

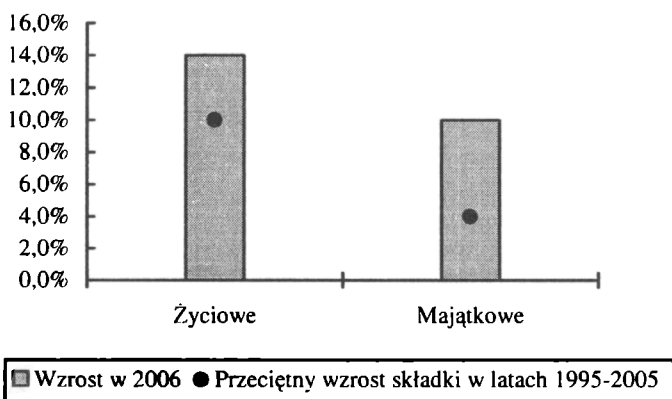
Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie

Po spadku w przypisie składki w 2005 r. w wysokości 2%, w 2006 r. ubezpieczyciele życiowi zanotowali wzrost składki przypisanej o 14%. Pozytywnymi faktorem przyczyniającymi się do tak dużego wzrostu w przypisie składki jest odnotowany wzrost gospodarczy, polepszająca się sytuacja na rynku pracy oraz zwalniana tempo inflacja. Ubezpieczyciele majątkowi uzyskali natomiast wzrost przypisu składki o 10% (największą dynamikę wykazała grupa ubezpieczeń finansowych).

Tabela 11. Ameryka Łacińska i Wyspy Karaibskie – wartość składki w 2006 r.

Ubezpieczenia	W mld USD	Udział w rynku światowym
Życiowe	29	1,3%
Majątkowe	43	2,8%

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 25].

Rys. 6. Realny wzrost składki w Ameryce Łacińskiej i na Wyspach Karaibskich w 2006 r.

Źródło: [Sol Baez, Staib 2007, s. 25].

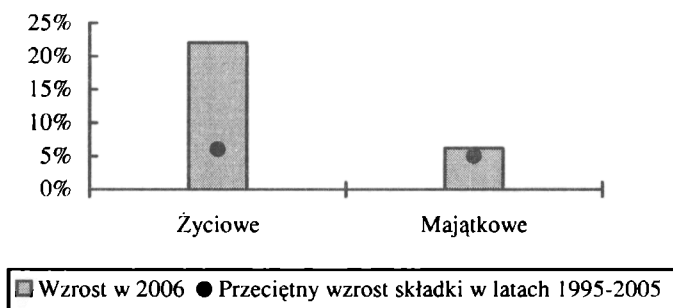
Afryka

Ubezpieczyciele życiowi w 2006 r. wykazali realny wzrost składki o 22%, po wzroście w 2005 r. w wysokości 86,5%. Korzystna sytuacja na rynku ubezpieczycieli życiowych to przede wszystkim efekt dobrej sytuacji na rynku kapitałowym. Jak wskazują prognozy na 2007 r., korzystny trend na tym rynku utrzyma się nadal.

Tabela 12. Afryka – wartość składki w 2006 r.

Ubezpieczenia	W mld USD	Udział w rynku światowym
Życiowe	35	1,6%
Majątkowe	14	0,9%

Źródło: [Sol Bacz, Staib 2007, s. 27].

Rys. 7. Realny wzrost składki w Afryce w 2006 r.

Źródło: [Sol Bacz, Staib 2007, s. 27].

Ubezpieczyciele majątkowi zanotowali w 2006 r. wzrost w przypisie składki w wysokości 6,2%. Wzrost i korzystną koniunkturę na tym rynku napędza przede wszystkim Afryka Południowa. Wzrost gospodarczy oraz umacniające się fundamenty makroekonomiczne gospodarki w Afryce pozwalają sadzić, że także w 2007 r. ubezpieczyciele zanotują kolejny wzrost w przypisie składki.

4. Podsumowanie

Globalny rynek ubezpieczeń charakteryzuje koncentracja trzech najważniejszych rynków ubezpieczeniowych skupionych w Europie Zachodniej, Ameryce Północnej oraz Japonii. Jedną z pozytywnych tendencji występujących na światowym rynku ubezpieczeń jest wzrost rentowności działalności globalnych ubezpieczycieli. Zyski sektora ubezpieczeń w Stanach Zjednoczonych osiągnęły w 2006 r. rekordową wysokość. Polska nie była wyjątkiem na tle tego ogólnego trendu. Od 2001 r. rośnie dynamicznie rentowność działalności ubezpieczeniowej, a średni zwrot z kapitału sięga obecnie (2006 r.) ok. 32% w dziale ubezpieczeń majątkowych.

W Europie Zachodniej dominuje rynek w Niemczech, Francji, Belgii, Wielkiej Brytanii i Włoszech.

Ubezpieczyciele majątkowi w obszarach, które odczuły skutki klęsk żywiołowych, np. w Ameryce Północnej huragany: Katrina, Rita i Wilma, w obszarze Oceanii tajfun Larry na początku 2006 r., zanotowali spadek składki przypisanej brutto oraz podwyższenie wskaźników szkodowości. W chwili obecnej ubezpieczyciele poświęcają szczególną uwagę kwestii skutków zmian klimatycznych. Sektor ubezpieczeń ponosi obecnie większe niż kiedykolwiek koszty katastrof naturalnych. Koszty te wzrosły niemal siedmiokrotnie od lat 60. i są w większości związane ze zjawiskami pogodowymi. Prognozy wskazują na szybki wzrost temperatury w Europie, rekordowo gorące lata, które, mogą stać się w Europie normą. Efektem tego byłaby wyższa stopa śmiertelności i ciężkie choroby. Zwiększy się także liczba i intensywność gwałtownych opadów deszczu i śniegu. Wyjaśniając, należy nadmienić, że na dobre wyniki ubezpieczycieli bezpośrednich (pomimo zwiększonego ryzyka katastrof naturalnych) istotny wpływ miała reasekuracja na rynku międzynarodowym, ponieważ połowa wartości szkód katastroficznych obciążała zakłady reasekuracji.

Literatura

- Enz R., *Assekuranz Global 2005: moderatem Prämienwachstum, ansprechende Rentabilität*, „Sigma”, Zürich 2006, no 5, s. 33.
- Sol Baez M., Staib D., *Assekuranz Global 2006: Prämien erwachen wider zum Leben*, „Sigma”, Zürich 2007, no 4.
- Sol Baez M., Wong S., *Versicherung in Emerging Markets: gesunde Entwicklung Neuland für die Agrarversicherung*, „Sigma”, Zürich 2007, no 1.
- Michalski T., *Ubezpieczenia gospodarcze wobec wyzwań globalizacji rynków*. www.gu.com.pl (29.05.2007).

GLOBAL INSURANCE MARKET BETWEEN 2003 AND 2006

Summary

The world insurance market is strongly connected with the global economy. Economic growth and capital markets boom influenced the financial performance of the insurance companies. Information, presented in the article, concerning the world insurance market shows, that the fastest growing insurance market is the market of life insurances. Non-life insurance market noted quite moderate growth during the period analyzed. Emerging markets are more dynamic in the volume of insurance premium than industrialized countries. In the next future, these markets will be penetrated by the world biggest insurance companies which expect the further fast increase in the volume of insurance premium.